

Terveysvalvonnan lausunto Alltech Fennoaqua Oy:n rehutehtaan hajunhallintasuunnitelmasta

Terveysvalvontajaosto 19.11.2024 § 36
1028/11.01.00/2024

Valmistelija: ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Raision kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Alltech Fennoaqua Oy:n rehutehtaan ympäristöluvan lupamääräyksen 3 mukaisesta selvityksestä (diaarinumero ESAVI/35805/2024). Raision ja Naantalin kaupunkien sekä Ruskon kunnan terveydensuojeluviranomaisena toimii Raision kaupungin terveysvalvontajaosto. Lausunolle on saatu lisäaikaa 26.11.2024 saakka. Lausuntoa on valmisteltu yhdessä Raision ympäristönsuojelun kanssa.

Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä 9.10.2023 on määrätty rehutehdas antamaan hajuselvitykseen ja hajunhallintasuunnitelmaan perustuva selvitys, jossa on tarkasteltava laitoksen ympäristön asuinkiinteistöille ilmenevän hajun raja-arvon asettamisen tarvetta sekä tarvetta ja mahdollisuuksia vähentää teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisin menetelmin toiminnasta ympäristöön aiheutuvaa hajuhaittaa. Hakemusasiakirjat ovat luettavissa 15.11.2024 saakka aluehallintoviraston verkkosivuilla osoitteessa ylupa.avi.fi.

Alltech Fennoaqua Oy:n tuotantolaitoksella valmistetaan pääasiassa kalanrehua kalankasvattajille Suomeen, Puolaan, Baltian maihin ja Ruotsiin. Tehtaalla valmistetaan myös pieniä määriä koiranruokaa. Tehtaan prosessilaitteisto, menetelmät tai raaka-aineet eivät ole suuremmin muuttuneet uuden tuotantolinjan käyttöönoton jälkeen 2017. Tuotantomäärät ovat pudonneet noin 40 % Venäjän hyökkäyssodan alettua (kalanrehujen vienti Venäjälle lopetettu), joten vaikutus lähiympäristöön on selvityksen mukaan vähentynyt merkittävästi. Toiminta on kausiluonteista ajoittuen maalisi- ja lokakuun välille. Kiireisempään aikaan keskikesällä tuotantoa tehdään kolmessa vuorossa viitenä päivänä viikossa.

Hajupäästöjä muodostuu tehtaan uudelta ja vanhalta tuotantolinjalta, kuivureiden ja jäähdyttimien poistoista. Hajupäästöposteitä, joista päästöjä on mitattu, on yhteensä 10. Hajuhaittoja on lisäksi tunnistettu kalajauhon, eli yhden pääraaka-aineen vastaanoton yhteydessä. Kalajauhoa otetaan vastaan muutamia kertoja vuoden aikana.

Tuotantolinjalle 2 on lokakuussa 2023 toteutettu kuivuriin hajunpoistolaitteisto, joka perustuu kalkinsyöttöön. Kuivuri on laitoksen suurin hajupäästölähde. Laitteiston toimintavarmuutta on parannettu syksyllä 2024. Mittausten perusteella päästölähteen hajupitoisuus on vähentynyt noin 80 %.

Hajulähteen päästökorkeuden korottamista on selvitetty. Asiantuntijaselvityksen mukaan ilmanvaihtokanavien jatkaminen ilman tukijärjestelyjä olisi mahdollista 6 metrillä, mutta hajupäästöön sillä olisi olematon vaikutus. Havaittava vaikutus olisi noin 10-20 metrin korotuksella, jota ei selvityksessä pidetty realistisena.

Selvitykseen on liitetty hajumallinnukset vuosilta 2022 ja 2023. Näiden perusteella selvityksessä esitetään, että ympäristöluvan vaatimukset on täytetty ja pitkäkestoinen hajutilanne ei toteudu asuinrakennusten luona.

Esittelijä Terveystarkastaja Kirsi Puola

Päätösehdotus Terveysvalvontajaosto antaa seuraavan lausunnon:

Toiminnan hajusta on tullut Raision ympäristönsuojelun tietoon valituksia sekä aikaisemmin että hajunpoistolaitteiston asentamisen jälkeen. Hajupäästöt koetaan valitusten perusteella epämiellyttävän hajuisiksi. Hajuhavaintoja on ollut ainakin Raision pohjoispuolella kevyenliikenteenväylän ja asuinrakennusten luona. Raision terveystarkastukseen valituksia hajusta ei ole tullut.

Hajumallinnuksen perusteella päästölähteiden hajupitoisuus ja päästömäärä aikayksikköä kohti on suuri. Tuotantolinjan 2 päästön hajupitoisuus on vähentynyt huomattavasti (ennen 106 802 hy/m³ ja nykyisin 15 232 hy/m³), mutta edelleen hajupitoisuus on suuri ja hajupäästömäärältään tuotantolaitoksen suurin.

Selvityksestä ei käy ilmi onko muita hajunpoistomenetelmiä mahdollista käyttää ja onko kalkinpoisto toimivin tapa vähentää rehutettaan hajupäästöjä. Selvityksessä on lyhyesti viitattu mahdolliseen linjan 3 investointiin ja siihen liittyvään hajunpoistolaitteen option. Selvityksessä ei ole kerrottu onko mahdollisuuksia muiden päästölähteiden hajujen käsittelyyn. Selvityksestä ei käy ilmi onko laitoksella päästölähteitä, joita ei ole voitu mitata.

Selvityksessä on esitetty asiantuntijaselvitys hajupäästölähteen korottamiselle erillisen piipun avulla. Selvityksestä ei kuitenkaan käy riittävästi ilmi millaisia vaikutuksia korottamisella olisi tai millaiset tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet niiden toteuttamiseen olisi.

Lupamääräykseen tulee palauttaa selkeä päästöraja, jota on mahdollista valvoa. Raja-arvo tulee asettaa siten, että asutukselle ei aiheudu viihtyisyyshaittaa. Pitkäkestoiselle hajulle 3 hy/m³ ei ole riittävän alhainen raja hajun ilmaantuvuudelle asuinkiintistöjen luona, koska mallinnuksen tilanteessa esiintyy koettua haittaa.

Toiminnan hajujen leviämistä tulee säännöllisesti ja puolueettomasti seurata ympäristössä. Asiantuntijataho on tarpeen tunnistamaan rehutotannosta aiheutuvat hajupäästöt. Lisäksi hajupaneelin järjestäminen toisi toiminnan päästöistä hyödyllistä lisätietoa.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.